

Asia: VN/22558/2020

Lausuntopyyntö monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun virkamiesselvityksestä

Yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvaukset

Kommenttinne koskien yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten osiota (luku 3)

Kuntien ja sairaanhoitopiirien resurssit tarjota psykiatrian erikoislääkäreiden konsultaatioita ovat riittämättömät. Selvityksen mukaan psykiatrien määrä tulee vähenemään 900 henkilöstä 600 henkilöön vuoteen 2030 mennessä. Psykiatriassa sairaanhoitokorvauksilla on suuri merkitys: vaikeuksien luonteen takia hoitosuhteet ovat pitkiä, usein vuosien mittaisia ja käyntien frekvenssi on tiiviimpi kuin monilla muilla erikoisaloilla. Työelämän ulkopuolella olevilla henkilöillä ei ole mahdollisuutta käyttää työterveyshuollon tarjoamia erikoislääkärin konsultaatioita. Sairaanhoitokorvaukset ovat tukeneet huonommassa taloudellisessa asemassa olevien mahdollisuutta saada hoitoa. (Selvityksen osio 3.3.3.)

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Matkakorvaukset

Kommenttinne koskien matkakorvausten osiota (luku 4)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus ja kuntoutuspsykoterapia

Kommenttinne koskien kuntoutuksen osioita (luku 5)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

Selvitys kuvaa kolmea vaihtoehtoa vaativan lääkinällisen kuntoutuksen ja kuntoutuspsykoterapian järjestämiseksi. Puollamme vaihtoehtoa 1, jossa psykoterapioiden rahoitus ja järjestäminen säilyvät Kelan toimintana. Hyvinvointialueiden järjestämä psykiatrinen hoito ja kuntoutuspsykoterapia eivät ole kilpailevia toimintoja vaan toisiaan täydentäviä. Hyvinvointialueet tarvitsevat riittävät resurssit välittömän psykiatrisen arvioinnin ja lyhytterapioiden järjestämiseksi. Puollamme nykyisen käytännön jatkamista seuraavista syistä:

1. Subjektiivinen oikeus psykoterapiaan

Kelan kuntoutuspsykoterapioiden taustalla oleva säädöspohja, Kelan kuntoutuslaki (566/2005 §9 ja §11) turvaa oikeuden psykoterapiaan silloin kun se arvioidaan tarpeelliseksi. Terveystieteiden laaki ei anna samanlaista turvaa psykoterapiaa tarvitseville. Käytännössä sairaanhoitopiirien tarjoama psykoterapia on ollut niukkaa ja jäänyt toissijaiseen asemaan somaattisen sairaanhoidon rinnalla.

2. Rahoitus

Monikanavaisesta rahoituksesta luopuminen merkitsisi kuntoutuksen korvamerkityn rahoituksen loppumista. Yrittäjien ja tulonsaajien maksamien sairausvakuutusmaksujen osuus rahoituksesta on 33 %, eikä sitä ei ole mahdollista siirtää hyvinvointialueille. Siten kolmasosa kuntoutuspsykoterapian rahallisesta resurssista menetettäisiin. Kuntoutuksen uudistamiskomitea esittää, että vastaava lisärahoitus osoitetaan maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen. Esitetty järjestely ei velvoittaisi käyttämään rahaa kuntoutukseen, mikä vaarantaisi kuntoutuspsykoterapian riittävän saannin ja kehittämisen taloudellisista syistä.

Lääkekorvaukset

Kommenttinne koskien lääkekorvausten osiota (luku 6)

-

Mikä valmisteluryhmän arvioimista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin? Onko teillä tiedossanne jokin muu vaihtoehto, joka tulisi jatkotyöskentelyssä huomioida?

-

Muita kommentteja ja huomioita

Onko teillä muita kommentteja tai huomiota monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun jatkotyössä huomioitavaksi?

Kela on valtakunnallinen toimija, jolla on vuosien kokemus kuntoutuspsykoterapioiden vaikuttavuuden seurannasta ja tutkimuksesta. Yhtenäiset toimintatavat tukevat alueellista tasavertaisuutta. Hyvinvointialueiden prioriteetit ja kompetenssi psykoterapioiden arvioinnissa vaihtelevat. Nykyinen käytäntö tarjoaa monipuolisuutta ja joustavuutta. Työterveyshuolto ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö ovat tärkeitä psykoterapiaan ohjaavia tahoja. Kaikki

psykoterapiaan hakeutuvat henkilöt eivät tarvitse hyvinvointialueiden/sote-keskusten tekemiä kuntoutusarvioita. Pahimmillaan kuntoutuksen keskittäminen vaikeuttaa ja hidastaa hoitoon pääsyä.

Kuntoutuspsykoterapian ongelmat

Keskeisiä ongelmia ovat korkea omavastuuosuus ja psykoterapeuttien vähäisyys. Keskimääräinen omavastuuosuus on selvityksen mukaan 27,30 euroa, joka on paljon opiskelijoille ja työttömille. Kenelläkään ei ole psykoterapeuttien koulutusvelvollisuutta, ja koulutus on toteutunut yliopistojen ja koulutusyhteisöjen yhteistyönä. Psykoterapeutit maksavat koulutuksensa itse.

Koivikko Tiina

Turun Psykoterapiyhdistys ry - Turun Psykoterapiayhdistys ry on v. 1967 perustettu yhdistys, jonka tarkoitus on edistää psykoanalyttista psykoterapiaa. Jäsenistöllä (87 henkilöä) on pitkä kokemus työstä julkisessa psykiatrisessa sairaanhoidossa ja yksityisinä psykoterapeutteina